

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (CORRUPTION RISK ASSESSMENTS)

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ คือ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยจะต้องอยู่ในอันดับ 1 ใน 20 หรือมีคะแนนประมาณ 73 คะแนนภายในช่วงปี พ.ศ. 2576 – 2580 โดยในแผนย่อยที่ 1 การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ โดยการพัฒนาเครื่องมือเพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริตในปัจจุบัน รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ท. จึงได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐมีการจัดทำ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มาอย่างต่อเนื่อง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหาหรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่างๆ ภายในหน่วยงานที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นเครื่องมือหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการทุจริตในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งถือเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงและการออกแบบมาตรการป้องกันที่เหมาะสมจะช่วยสร้างความโปร่งใส ลดความเสี่ยงและป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นภายในหน่วยงานได้ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากร อีกทั้งยังเป็นหลักประกันได้ว่า การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบปัญหาหรือความเสียหายจากการทุจริตอาจจะเกิดขึ้นน้อยกว่าหน่วยงานที่ไม่ได้มีการประเมินความเสี่ยง เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งหากหน่วยงานภาครัฐมีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ปัญหาการทุจริตก็จะลดลง ลดต้นทุนในการดำเนินคดี ลดความสูญเสียทางงบประมาณทำให้ประเทศสามารถนำงบประมาณไปพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน และส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศ

ในการพัฒนากระบวนการและรูปแบบของการป้องกันการทุจริตเพื่อให้สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้ ควรมุ่งเน้นการพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตมาใช้เพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นการค้นหาจุดเสี่ยงของขั้นตอนหรือกระบวนการและนำมากำหนดเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตในแผนบริหารความเสี่ยง

ทั้งนี้ ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ หรือการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งหน่วยงานของรัฐทุกแห่งจะต้องเข้าร่วมการประเมินนั้น ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งที่เข้าร่วมการประเมิน ITA ต้องดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน อย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

1. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558
2. การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ
3. การจัดซื้อจัดจ้าง
4. การบริหารงานบุคคล

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือกงาน กระบวนการ หรือโครงการจัดซื้อจัดจ้าง

หน่วยงานต้องทำการคัดเลือกงานหรือกระบวนการในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน เมื่อคัดเลือกได้แล้ว ให้จัดเตรียมข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือแนวทางการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมาตรการการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์และการให้คะแนนสำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือ

- **โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)** คือ การพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปแบบของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ
- **ผลกระทบ (Impact)** คือ การวัดความรุนแรงของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ขั้นตอนที่ 3 การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ในการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตให้ผู้ประเมินอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบหรือพฤติกรรมอย่างไรและเกิดขึ้นในขั้นตอนการดำเนินงานใดของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ทั้งนี้ การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตสามารถค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น (Known Factor) และไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนแต่มีความเสี่ยงหรือมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (Unknown Factor) โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วหรือไม่ ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ คือ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงาน เช่น ทรัพยากรไม่เพียงพอ หรือบุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจมากำหนดเป็นประเด็นความเสี่ยงการทุจริต เพราะประเด็นลักษณะดังกล่าวถือเป็นความเสี่ยงของการดำเนินงานที่ทำงานไม่บรรลุเป้าหมาย

เมื่อระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตแล้ว ให้หน่วยงานทำการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) โดยพิจารณาจากเกณฑ์โอกาสและเกณฑ์ผลกระทบที่กำหนดในขั้นตอนที่ 1 (โอกาส x ผลกระทบ) และจะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงซึ่งแบ่งออกเป็นระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ ดังนี้

โอกาส	ผลกระทบ				
	1	2	3	4	5
5	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง
1	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

เป็นการกำหนดมาตรการหรือแนวทางเพื่อควบคุมหรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยนำรูปแบบหรือเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมากมาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนรูปแบบหรือเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงและปานกลางจะถูกนำมาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับต่อมา

ในการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงานต้องกำหนดให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับประเด็นความเสี่ยงที่กำหนด และเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมิน รวมถึงให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมาประเมินประสิทธิภาพว่าอยู่ในระดับดีพอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตควรมีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้

ตัวอย่าง ตารางการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.					
ชื่อ ภาระงาน/โครงการ					
ที่	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาการดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1	ชื่อความเสี่ยงการทุจริต				
	(ขั้นตอนการดำเนินงานที่ประเมินว่ามีความเสี่ยงการทุจริต)		ระดับความเสี่ยง.....		
2	ชื่อความเสี่ยงการทุจริต				
	(ขั้นตอนการดำเนินงานที่ประเมินว่ามีความเสี่ยงการทุจริต)		ระดับความเสี่ยง.....		

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ
2. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
3. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการบริหารงานบุคคล

สำหรับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการอนุมัติอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 นั้น สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือกกระบวนการหรือโครงการ

ประเด็น	กระบวนการงาน
1. กระบวนการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ	การคัดเลือกเกษตรกรในการส่งเสริมอาชีพ
2. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	การยืมเงินตรงจ่ายเพื่อการจัดซื้อจัดจ้าง
3. กระบวนการบริหารงานบุคคล	การคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นเจ้าหน้าที่

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สถาบันได้กำหนดเกณฑ์และการให้คะแนนสำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของโครงการปรับปรุงพื้นที่เสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา ดังนี้

๑) เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) คือ ความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปแบบของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

๒) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) คือ ระดับความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ตารางที่ ๑ เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (likelihood)

ระดับคะแนน	ระดับโอกาส	เกณฑ์โอกาส
5	สูงมาก	ปริมาณของโอกาสที่จะเกิดขึ้น มากกว่า ร้อยละ 75 เกิดขึ้นง่ายมาก เนื่องจากไม่มีมาตรการควบคุม
4	สูง	ปริมาณของโอกาสที่จะเกิดขึ้น อยู่ระหว่าง ร้อยละ 51 - 75 มีโอกาสดังกล่าว เนื่องจาก มาตรการที่มีอยู่มีข้อบกพร่องหรือมีจุดอ่อนที่เป็นช่องโหว่ ให้เกิดความเสี่ยง
3	ปานกลาง	ปริมาณของโอกาสที่จะเกิดขึ้น อยู่ระหว่าง ร้อยละ 26 - 50 มีโอกาสดังกล่าว เนื่องจาก มาตรการควบคุมที่มีอยู่ขาดการนำไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง
2	ต่ำ	ปริมาณของโอกาสที่จะเกิดขึ้น อยู่ระหว่าง ร้อยละ 10 - 25 เกิดขึ้นยาก เนื่องจาก มีมาตรการควบคุมที่รัดกุมเพียงพอ
1	ต่ำมาก	ปริมาณของโอกาสที่จะเกิดขึ้น น้อยกว่า ร้อยละ 10 เกิดขึ้นยากมาก แม้ไม่มีมาตรการควบคุม

ตารางที่ 2 เกณฑ์ระดับผลกระทบ (Impact)

ระดับคะแนน	ระดับผลกระทบ	เกณฑ์ผลกระทบ
5	สูงมาก	- ผลกระทบทางการเงิน มูลค่าความเสียหาย มากกว่า 10 ล้านบาท - ผลกระทบต่อองค์กร ทำให้เกิดความล่าช้าของงาน มากกว่า 6 เดือน / ดำเนินงานสำเร็จตามแผนได้น้อยกว่า ร้อยละ 60 - มีการดำเนินคดีทางกฎหมายหรือเรียกชดเชยความเสียหาย และถูกสั่งให้ระงับการดำเนินการใดๆ - ผู้รับบริการขาดความเชื่อมั่น ซึ่งส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ขององค์กร
4	สูง	- ผลกระทบทางการเงิน มูลค่าความเสียหาย มากกว่า 250,000 บาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท - ผลกระทบต่อองค์กร ทำให้เกิดความล่าช้าของงาน 4 - 6 เดือน / ดำเนินงานสำเร็จตามแผน ร้อยละ 60 - 70 - มีการดำเนินคดีทางกฎหมายหรือเรียกชดเชยความเสียหาย - ผู้รับบริการขาดความเชื่อมั่น
3	ปานกลาง	- ผลกระทบทางการเงิน มูลค่าความเสียหาย มากกว่า 50,000 แต่ไม่เกิน 250,000 บาท - ผลกระทบต่อองค์กร ทำให้เกิดความล่าช้าของงาน 3 - 4 เดือน / ดำเนินงานสำเร็จตามแผน ร้อยละ 71 - 80 - มีการละเมิดกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ส่งผลกระทบต่อการทำงานภายในองค์กร - เกิดข้อร้องเรียนจากผู้รับบริการ และไม่สามารถหาข้อสรุปได้ตามระยะเวลาที่กำหนด และส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจกับผู้รับบริการ
2	ต่ำ	- ผลกระทบทางการเงิน มูลค่าความเสียหาย มากกว่า 10,000 แต่ไม่เกิน 50,000 บาท - ผลกระทบต่อองค์กร ทำให้เกิดความล่าช้าของงาน 1 - 3 เดือน / ดำเนินงานสำเร็จตามแผน ร้อยละ 81 - 90 - มีการละเมิดกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แต่สามารถแก้ไขเองภายในองค์กรได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ชื่อเสียงขององค์กร - เกิดข้อร้องเรียนจากผู้รับบริการ แต่แก้ไขและชี้แจงข้อร้องเรียนได้รวดเร็ว
1	ต่ำมาก	- ผลกระทบทางการเงิน มูลค่าความเสียหาย ต่ำกว่า 10,000 บาท - ผลกระทบต่อองค์กร ทำให้เกิดความล่าช้าของงาน ไม่เกิน 1 เดือน / ดำเนินงานสำเร็จตามแผนได้มากกว่า ร้อยละ 90 - มีการละเมิด/ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เล็กน้อย แต่สามารถแก้ไขได้รวดเร็ว - การให้บริการแก่ผู้รับบริการสามารถดำเนินการได้ตามปกติ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรง (Risk Score)

โอกาส	ผลกระทบ				
	1	2	3	4	5
5	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง
1	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ขั้นตอนที่ 3 การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเด็นที่ 1 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ

การคัดเลือกเกษตรกรในการส่งเสริมอาชีพ

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนการดำเนินงาน ของโครงการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด)	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายรูปแบบ/วิธีการ ที่อาจเกิดการทุจริต)	Risk Score		
			โอกาส	ผลกระทบ	Risk Score (โอกาส x ผลกระทบ)
1	เมื่อได้รับนโยบาย/หนังสือร้องขอ สถาบันต้องดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน (วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ ข้อมูลพื้นฐาน ปัจจัยพื้นฐาน)	-			
2	คัดเลือกเกษตรกรผู้นำเพื่อเข้าร่วม การส่งเสริมในระยะเริ่มต้นและ สนับสนุนการจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพ สำหรับรองรับการส่งเสริม	1. เจ้าหน้าที่คัดเลือกเกษตรกรที่ สนิทสนม เป็นเครือญาติ หรือมี ผลประโยชน์	2	3	6 (ปานกลาง)
		2. ผู้นำชุมชนเอื้อประโยชน์ให้ เฉพาะเครือญาติเพื่อให้ได้รับการ ส่งเสริม	2	3	6 (ปานกลาง)
3	ตรวจสอบความเหมาะสมของ พื้นที่ ให้สอดคล้องกับแผนการใช้ ที่ดินและขอบเขตพื้นที่เปลี่ยนแปลง โดยศึกษาข้อมูลได้จากฐานข้อมูล ในระบบภูมิสารสนเทศ (GIS) ของ สถาบัน	-			
4	ดำเนินการให้เกษตรกรได้เรียนรู้ องค์ความรู้โครงการหลวงในการ ผลิต เช่น อบรมเชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงาน 1) กรณีเปิดพื้นที่ใหม่จะเลือกคนที่ สนใจเพื่อจัดอบรมให้ความรู้ เบื้องต้น 2) การศึกษาดูงานจากพื้นที่ ต้นแบบเพื่อต่อยอดงาน	1. เจ้าหน้าที่จัดอบรมเบิกจ่ายโดยที่ ไม่มีการจัดอบรมจริง หรือเบิกจ่าย เท็จ หรือปลอมลายมือชื่อผู้เข้ารับ การอบรม	3	2	6 (ปานกลาง)
		2. เกษตรกรให้สินบนเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการ อบรมหรือศึกษาดูงาน	1	5	5 (สูง)
5	สนับสนุนให้เกษตรกรร่วมกันวาง แผนการผลิตและการตลาดโดยมี	การสนับสนุนไม่ทั่วถึง หรือ สนับสนุนเกษตรกรเฉพาะกลุ่ม	3	2	6 (ปานกลาง)

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนการดำเนินงาน ของโครงการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด)	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายรูปแบบ/วิธีการ ที่อาจเกิดการทุจริต)	Risk Score		
			โอกาส	ผลกระทบ	Risk Score (โอกาส x ผลกระทบ)
	ฝ่ายตลาดและนักวิชาการร่วมให้ คำแนะนำ				
6	ส่งเสริมอาชีพตามแนวทาง โครงการหลวง และติดตามให้ คำแนะนำอย่างใกล้ชิด โดย ประสานงานให้นักวิชาการเข้า ถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือแก้ไขเมื่อ เกิดปัญหาในการผลิต เพื่อให้ เกษตรกรประสบความสำเร็จ โดยเร็ว พร้อมทั้งพัฒนาเกษตรกร ผู้นำให้เป็นผู้รู้และมีบทบาทในการ ขยายการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ไปสู่เกษตรกรอื่นๆ ให้ได้รับ ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น	1. ส่งเสริมเฉพาะกลุ่ม/กลุ่มเดิมๆ สนับสนุนปัจจัยการผลิตไม่ทั่วถึง ไม่กระจาย เพราะมีการติดสินบน หรือมีผลประโยชน์กับเจ้าหน้าที่	3	2	6 (ปานกลาง)
		2. ไม่มีหลักฐานการแจกจ่าย	2	3	6 (ปานกลาง)
		3. เจ้าหน้าที่/เกษตรกรนำปัจจัยไป ใช้ในงานส่วนตัว	3	2	6 (ปานกลาง)
7	สนับสนุนการดำเนินการด้าน การตลาดและโลจิสติกส์แก่ เกษตรกร โดยประสานความ ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดหาตลาด การพัฒนา โรงรวบรวมผลผลิต การวิเคราะห์ สารตกค้าง การขนส่งและบรรจุ หีบห่อ และการบริหารจัดการกลุ่ม	1. เจ้าหน้าที่ประสานงานการส่งผล ผลิตให้กับบริษัทใดบริษัทหนึ่งหรือ ตลาดใดตลาดหนึ่งเอง โดยอาจจะมี ผลประโยชน์ร่วมกับบริษัทหรือ ตลาดนั้น (มีผลประโยชน์ทับซ้อน)	2	4	8 (สูง)

ประเด็นที่ 2 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

หัวข้อ การยืมเงินทรวง่ายเพื่อจัดซื้อจัดจ้าง (กรณีจัดซื้อจัดจ้างไม่เกิน 500,000 บาท)

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนการดำเนินงาน ของโครงการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด)	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายรูปแบบ/วิธีการ ที่อาจเกิดการทุจริต)	Risk Score		
			โอกาส	ผลกระทบ	Risk Score (โอกาส x ผลกระทบ)
1	กำหนดรายละเอียดของเขตของงาน (TOR) และจัดทำขออนุมัติในหลักการ	-			
2	ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าของโครงการทำรายงานขอซื้อจัดจ้าง (บ.2) พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลต่อกลุ่มงานพัสดุ พร้อมแนบเอกสาร ได้แก่ TOR อนุมัติในหลักการ แผนปฏิบัติการ ใบเสนอราคา พร้อมบัตรประจำตัวประชาชน/เอกสารของร้านค้า พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลและขออนุมัติ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่สามารถหาร้านค้าเพียงแค่ว่ารายเดียว ไม่จำเป็นต้องหาใบเสนอราคาคู่แข่ง 3 ราย	เนื่องจากเจ้าหน้าที่สามารถใช้ใบเสนอราคาจากร้านค้าเพียงแค่ว่ารายเดียว เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าของโครงการอาจเลือกซื้อหรือจ้างจากร้านค้าที่มีผลประโยชน์หรือมีความสนิทสนมกับตน หรืออาจมีการให้หรือรับเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์เพื่อให้เกิดการซื้อขายระหว่างเจ้าหน้าที่กับร้านค้าเป็นประจำ หรืออาจมีการตกลงราคากันเพื่อหวังเอาส่วนต่างของราคาพัสดุที่แท้จริง	4	3	12 (สูง)
3	เจ้าหน้าที่พัสดุรับเอกสารเพื่อดำเนินการเสนออนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติการจัดซื้อจัดจ้างแล้ว ส่งให้กลุ่มงานคลังตัดค่าใช้จ่ายตามรหัสงบประมาณ และส่งเรื่องคืนผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าของโครงการ	-			
4	ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าของโครงการจัดทำเอกสารขออนุมัติยืมเงินทรวง่าย พร้อมสัญญายืมเงินและเอกสารประกอบ ได้แก่ แบบขอซื้อจัดจ้าง ใบเสนอราคา ใบสั่งซื้อจัดจ้าง แผนปฏิบัติการ เสนอต่อกลุ่มงานคลัง	-			

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนการดำเนินงาน ของโครงการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด)	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายรูปแบบ/วิธีการ ที่อาจเกิดการทุจริต)	Risk Score		
			โอกาส	ผลกระทบ	Risk Score (โอกาส x ผลกระทบ)
5	กลุ่มงานคลังตรวจสอบเอกสาร และเสนอผู้บริหารเพื่ออนุมัติ และโอนเงินยืมให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือเจ้าของโครงการ (ผู้ยืมเงิน ทตรงจ่าย) ผ่านทางระบบ KTB	-			
6	ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าของโครงการ นำใบสั่งซื้อ/สั่งจ้างไปให้ร้านค้า หรือผู้รับจ้างเพื่อซื้อ/จ้าง	-			
7	คณะกรรมการตรวจรับเข้าตรวจ รับพัสดุ/งานจ้าง เมื่อตรวจรับ พัสดุถูกต้องครบถ้วนแล้ว ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าของโครงการ ชำระเงิน พร้อมหลักฐานเป็น ใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับ เงิน พร้อมสำเนาบัตรประชาชน	-			
8	ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าของโครงการ (ผู้ยืมเงินทตรงจ่าย) ส่งใช้เงินยืม พร้อมหลักฐานประกอบการ หักล้าง และคืนเงินคงเหลือ ภายใน 15 วันทำการ รวมถึงส่วน ที่ได้หักภาษี ณ ที่จ่าย 1%	-			

ประเด็นที่ 3 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการบริหาร
งานบุคคล

การคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นเจ้าหน้าที่

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนการดำเนินงาน ของโครงการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด)	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายรูปแบบ/วิธีการ ที่อาจเกิดการทุจริต)	Risk Score		
			โอกาส	ผลกระทบ	Risk Score (โอกาส x ผลกระทบ)
1	ขออนุมัติในหลักการสรรหา/ คัดเลือกเจ้าหน้าที่ตามกรอบ อัตรากำลังที่ว่าง	-			
2	ผู้อำนวยการสถาบันอนุมัติใน หลักการขออนุมัติในหลักการ สรรหาคัดเลือกเจ้าหน้าที่ตาม กรอบอัตรากำลังที่ว่าง	-			
3	กลุ่มงานบริหารทรัพยากร มนุษย์จัดทำประกาศรับสมัคร งาน พร้อม คำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการคัดเลือก เสนอ ต่อผู้อำนวยการสถาบัน	-			
4	ประกาศรับสมัครงาน	-			
5	ผู้สมัครยื่นใบสมัครพร้อม หลักฐาน	-			
6	คณะกรรมการคัดเลือกใบสมัคร พร้อมหลักฐาน	กรรมการได้รับสินบนจากผู้สมัคร ส่งผลให้การคัดกรองผู้สมัครจาก ใบสมัครไม่ตรงกับคุณสมบัติที่ ประกาศไว้	1	1	1
7	ประกาศผู้สมัครที่ผ่านการ คัดเลือกคุณสมบัติเบื้องต้นจาก ใบสมัครเพื่อเข้ารับการสอบ ข้อเขียน/สอบสัมภาษณ์	-			
8	คณ ก ร ม ก า ร คั ด เลื ก ก ดำเนินการคัดเลือกโดยวิธี 1) สอบข้อเขียน และ/หรือ 2) สอบสัมภาษณ์ และ/หรือวิธีการอื่นๆ เช่น การทดสอบการปฏิบัติ	กรรมการอาจจะได้รับสินบนจาก ผู้สมัคร ทำให้ข้อสอบรั่วไหลและ การให้คะแนนผู้ให้สินบนสูง	1	4	4 (สูง)

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนการดำเนินงาน ของโครงการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด)	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายรูปแบบ/วิธีการ ที่อาจเกิดการทุจริต)	Risk Score		
			โอกาส	ผลกระทบ	Risk Score (โอกาส x ผลกระทบ)
9	ประกาศรายชื่อผู้ผ่านการ คัดเลือก	-			
10	เมื่อผู้อำนวยการพิจารณา เห็นสมควรผู้ที่ควรบรรจุเป็น เจ้าหน้าที่ ให้สั่งบรรจุและ แต่งตั้ง	-			

ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

เป็นการกำหนดมาตรการหรือแนวทางเพื่อควบคุมหรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยนำรูปแบบหรือเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อยู่ใน **ระดับสูงมากและระดับสูง** มาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต สถาบันได้กำหนดวิธีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมิน รวมถึงนำมาตราการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาประเมินประสิทธิภาพ เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม และจากการประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริตข้างต้น สามารถกำหนดแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต

ประเด็นที่ 1 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567					
กระบวนการ การคัดเลือกเกษตรกรในการส่งเสริมอาชีพ					
ที่	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาการ ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1	ชื่อความเสี่ยงการทุจริต การดำเนินการให้เกษตรกรได้เรียนรู้องค์ความรู้โครงการ หลวงในการผลิต เช่น อบรมเชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงาน ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต เกษตรกรให้สินบนเจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้รับการคัดเลือกเข้า รับการอบรมหรือศึกษาดูงาน			ระดับความเสี่ยง : สูง (1 x 5)	
	1. สร้างการรับรู้และ ความตระหนักให้แก่ เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการ รับเงิน ทรัพย์สิน ของขวัญ หรือประโยชน์ อื่นใด	1. ประกาศนโยบาย No Gift Policy โดยผู้บริหารเพื่อสร้าง ความตระหนักให้แก่เจ้าหน้าที่ 2. จัดการอบรม หรือการ ประชุมเพื่อสร้างการรับรู้ ให้แก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับแนว ปฏิบัติและข้อควรระวังในการ รับทรัพย์สิน	ตุลาคม 66 – กันยายน 67	-	กลุ่มงาน บริหาร ทรัพยากร บุคคล
2	ชื่อความเสี่ยงการทุจริต สนับสนุนการดำเนินการด้านการตลาดและโลจิสติกส์แก่ เกษตรกร โดยประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดหาตลาด การพัฒนาโรงรวบรวมผลผลิต การวิเคราะห์การตลาด การขนส่งและบรรจุหีบห่อ และการบริหารจัดการกลุ่ม) ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต เจ้าหน้าที่ประสานงานการส่งผลผลิตให้กับบริษัทใดบริษัท หนึ่งหรือตลาดใดตลาดหนึ่งเอง โดยอาจจะมิผลประโยชน์			ระดับความเสี่ยง : สูง (2 x 4)	

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567					
กระบวนการงาน การคัดเลือกเกษตรกรในการส่งเสริมอาชีพ					
ที่	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาการ ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	ร่วมกับบริษัทหรือตลาดนั้น (มีผลประโยชน์ทับซ้อน)				
	1. การจัดแผนการผลิต และการตลาดร่วมกัน ระหว่างผู้ซื้อและ เกษตรกร/สถาบัน เกษตรกร	1. ประชุมเจ้าหน้าที่ประจำ ศูนย์ฯ เกษตรกร สถาบัน เกษตรกรและนักวิชาการ เพื่อ วางแผนตลาด และแผนผลิต ร่วมกัน 2. มีการเปิดเผยข้อมูลลูกค้า (ผู้ซื้อ) รวมถึงรายละเอียดการ รับซื้อ (รายการ ปริมาณ ราคา เป็นต้น) แก่ตัวแทนสถาบัน เกษตรกรเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทราบ 3. ให้ผู้แทนสถาบันเกษตรกร รับรู้/และมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ในการซื้อขาย เช่นวิเคราะห์ และเลือกผู้ซื้อ ประสานงานกับ ผู้ซื้อโดยตรง (โดยมีเจ้าหน้าที่ สวพส. เป็นพี่เลี้ยง)	ตุลาคม 66 – กันยายน 67	-	ทีมตลาด และสถาบัน เกษตรกร
	2. การจัดทำรายงานการ ซื้อขายและสามารถ เปิดเผยข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับการ ซื้อขาย	เจ้าหน้าที่ สวพส. รายงาน สถานการณ์ การซื้อขาย ราคา ผลผลิตที่บริษัทรับซื้อต่อ เกษตรกร ให้เกษตรกรได้รับ ทราบ รวมถึง รายละเอียด การคืนเงินค่าผลผลิต	ตุลาคม 66 – กันยายน 67	-	ทีมตลาด และสถาบัน เกษตรกร

ประเด็นที่ 2 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 การยืมเงินทรองจ่ายเพื่อจัดซื้อจัดจ้าง (กรณีจัดซื้อจัดจ้างไม่เกิน 500,000 บาท)					
ที่	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาการ ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1	<p>ชื่อความเสี่ยงการทุจริต ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าของโครงการ ทำรายงานขอซื้อขอจ้าง (บ.2) พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลต่อกลุ่มงานพัสดุ พร้อมแนบเอกสาร ได้แก่ TOR อนุมัติในหลักการ แผนปฏิบัติการ ใบเสนอราคาพร้อมบัตรประจำตัวประชาชน/เอกสารของร้านค้า พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลและขออนุมัติ ทั้งนี้เจ้าหน้าที่สามารถหาร้านค้าเพียงแค่ว่ารายเดียว ไม่จำเป็นต้องหาใบเสนอราคาคู่แข่ง 3 ราย</p> <p>ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต เนื่องจากเจ้าหน้าที่สามารถใช้ใบเสนอราคาจากร้านค้าเพียงแค่ว่ารายเดียว เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าของโครงการอาจเลือกซื้อหรือจ้างจากร้านค้าที่มีผลประโยชน์หรือมีความสนิทสนมกับตน หรืออาจมีการให้หรือรับเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์เพื่อให้มีการซื้อหรือจ้างระหว่างเจ้าหน้าที่กับร้านค้าเป็นประจำ หรืออาจมีการตกลงราคากันเพื่อหวังเอาส่วนต่างของราคาพัสดุที่แท้จริง</p>			ระดับความเสี่ยง : สูง (4 x 3)	
	การลดปริมาณการ ยืมเงินทรองจ่าย เพื่อจัดซื้อจัดจ้าง	1. เจ้าหน้าที่พัสดุติดต่อร้านค้าเพื่อขอให้ร้านค้าเปิดเครดิตให้กับสถาบันเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าของโครงการสามารถจัดซื้อจัดจ้างโดยไม่ต้องยืมเงิน และสถาบันสถาบันเป็นผู้ชำระเงินโดยตรงให้แก่ร้านค้าแทน	1 ต.ค. 66 – 30 ก.ย. 67	-	กลุ่มงาน พัสดุ
		2. ศึกษาแนวทางการนำเอาเงินสดย่อยมาใช้หมุนเวียนภายในสำนักเพื่อลดปริมาณการยืมเงิน	1 ต.ค. 66 – 30 ก.ย. 67	-	กลุ่มงาน คลัง
		3. การปรับปรุงแนวทางการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อลดปริมาณการจัดซื้อจัดจ้างย่อยในพื้นที่ รวมถึงเป็นกลไกในการลดอัตราการใช้เงินของเจ้าหน้าที่	1 ต.ค. 66 – 30 ก.ย. 67	-	กลุ่มงาน พัสดุ

ประเด็นที่ 3 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการบริหาร
งานบุคคล

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567					
การคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นเจ้าหน้าที่					
ที่	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาการ ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1	<p>ชื่อความเสี่ยงการทุจริต คณะกรรมการคัดเลือก ดำเนินการคัดเลือกโดยวิธี</p> <p>1) สอบข้อเขียน และ/หรือ</p> <p>2) สอบสัมภาษณ์</p> <p>และ/หรือวิธีการอื่นๆ เช่น การทดสอบการปฏิบัติ</p> <p>ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต กรรมการอาจจะได้รับสินบนจากผู้สมัคร ทำให้ข้อสอบ รั่วไหลและการให้คะแนนผู้ให้สินบนสูง</p>				ระดับความเสี่ยง : ปานกลาง (1 x 4)
	<p>มาตรการการคัดเลือก เจ้าหน้าที่อย่างเท่าเทียม และยุติธรรม</p>	<p>1) คณะกรรมการออก ข้อสอบโดยจัดทำข้อสอบ มากกว่า 1 ชุด กลุ่มงาน บริหารทรัพยากรมนุษย์ เก็บรักษาข้อสอบจนกว่า จะถึงวันสอบ ซึ่งหากมี การรั่วไหล สามารถ ตรวจสอบได้ว่ามาจาก คณะกรรมการและ/หรือ เจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริหาร ทรัพยากรมนุษย์</p> <p>2) ในวันสัมภาษณ์ ก่อน ดำเนินการสัมภาษณ์ให้ คณะกรรมการคัดเลือก หารือร่วมกันเพื่อทบทวน คุณสมบัติ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะ และ ประสบการณ์ที่ต้องการ เพื่อที่ให้ได้ผู้ผ่านการ คัดเลือกที่เหมาะสมกับ ตำแหน่ง</p> <p>3) ใช้ขั้นตอนและวิธีการสอบ ข้อเขียน และ/หรือ</p>	<p>1 ต.ค.66 - 30ก.ย. 67</p>	-	<p>กลุ่มงาน บริหาร ทรัพยากร มนุษย์ และ คณะ กรรมการ คัดเลือก</p>

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567					
การคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นเจ้าหน้าที่					
ที่	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาการ ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
		สอบสัมภาษณ์ และ/หรือ การทดสอบ โดยปฏิบัติกับ ผู้เข้ารับการคัดเลือกทุก คนเท่าเทียมและยุติธรรม			